

Quan el Black Power va aixecar el puny

Tommie Smith i John Carlos van protagonitzar una escena memorable en els Jocs de Mèxic del 1968, al mostrar el puny negre dels Panthers Black nord-americans, un símbol de rebel·lia social contra el racisme



Peter Norman, Tommie Smith i John Carlos | Wikicommons

Els **Jocs de Mèxic del 1968** van tenir lloc enmig d'un clima polític i social convuls a nivell internacional. Al maig, París havia esclatat en una revolta estudiantil que va posar el govern gaullista contra les cordes. Però els fets del **Barri Llatí**, que mediàticament van acabar patrimonialitzant l'imaginari del 68, van ser tan sols un aperitiu d'un any carregat d'esdeveniments espectaculars que deixarien petjada. La Xina vivia en plena **Revolució Cultural**, que aquell any va arribar al seu punt àlgid de radicalització. El mes d'agost, **l'URSS va envair Txecoslovàquia**, que havia assajat una efímera etapa d'obertura política i d'acostament a Occident. La **guerra del Vietnam** estava en un moment crucial, mentre el moviment antibèl·lic creixia en la societat nord-americana.

Va ser precisament als Estats Units on es van produir els fets més sagnants. El mes d'abril, era assassinat **Martin Luther King**, Premi Nobel de la Pau i líder del moviment pels drets civils. Dos mesos després, queia mort a trets el candidat a la Casa Blanca **Robert Kennedy**. Els campus de les universitats bullien contra la guerra a l'Àsia i les ciutats explotaven contra les desigualtats racials. A Mèxic, seu dels Jocs, només uns dies abans de la seva obertura, les forces de l'ordre van massacrar desenes d'estudiants a la **plaça de Tlatelolco**.

Aquest va ser el clima que va envoltar els Jocs Olímpics de Mèxic. Una imatge de l'esdeveniment esportiu va simbolitzar tota la tensió social d'aquell moment. Quan es van lliurar les medalles dels **dos-cents metres llisos**, dos dels guanyadors, els nord-americans negres **Tommie Smith** i **John Carlos**, van aixecar el puny amb un guant negre. Era tot un gest de rebel·lia que s'havia convertit en una mena de logotip dels **Black Panthers**, l'organització defensora de la comunitat negra que mantenia posicions més radicals i que formava part d'un moviment que es va conèixer de manera més àmplia com a **Black Power**.

El gest de tots dos atletes va ser valent i agosarat en aquelles circumstàncies. Només baixar del podi, se'ls va comunicar que estaven **expulsats** de l'equip olímpic. **Avery Brundage**, el president del **COI**, un nord-americà autoritari i proper a l'extrema dreta, no va tenir pietat. Durant anys, van patir **ostracisme** fins que molt després, la seva gesta va ser reconeguda.

Hi ha un altre protagonista en aquesta història. El guanyador de la medalla de plata era l'australià **Peter Norman**. Informat pels seus companys del que volien fer, s'hi va voler solidaritzar lluint un emblema de l'**OPCR** (Projecte Olímpic pels Drets Humans), una plataforma d'esportistes que s'havia creat. Això sol va ser suficient per ser esborrat de la llista de jugadors per als Jocs del 1972. Un fet que ara sembla increïble, però que mostra les dificultats de la lluita pels **drets civils** a tot arreu sempre.

Norman pertanyia a una societat australiana on el racisme era molt viu. Va morir el 2006 sense haver rebut cap reconeixement oficial per la seva trajectòria. Però mai va demanar disculpes pel seu gest. El dia del seu funeral, Tommie Smith i Peter Norman van dur el seu taüt. Anys després, el **Parlament australià** li va retre homenatge. La justícia sovint arriba tard.

[plantillajocs]